

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
012967

7/16551

24 Kasım 2010

Sayı : B.15.0.SGB.02.610-1447
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-16551)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 02.11.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26381 sayılı yazısı.

Siirt Milletvekili Sayın Osman ÖZÇELİK'in tarafıma tevcih ettiği, 7/16551 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER:

Ek-1 Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:	Bilgi:
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**SİİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN OSMAN ÖZÇELİK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16551)**

Sorular 1, 2:

5 Ağustos 2010 tarihinde Şili'de bir maden ocağı ana girişinin çökmesiyle 33 maden işçisinin yeraltında mahsur kaldığı kaza ve kurtarma çalışmaları her aşaması ile Dünya Basının gündeminde yer almış ve tüm işçiler göçük altından canlı olarak çıkartılmıştır. Kurtarma çalışmaları 69 gün sürmüş bu süre içerisinde işçiler madende "Sığınma İstasyonu" olarak kullanılan bölümde yaşam mücadelesi vermişlerdir. Dışarıdan açılan bir sondaj çukuru sayesinde işçilere gıda yardımı yapılmış ve aynı zamanda madencilerle iletişim sağlanarak psikolojik destek verilmiştir. Türkiye'de ise maden kazalarında kazazedeler kurtarılmalı beklerken hayatlarını kaybetmektedirler. Gelişmiş ülkeler olası maden kazalarına karşı "Sığınma İstasyonları" ile tedbir olarak can kayıplarını en aza indirmeye çalışmaktadırlar. Türkiye'de ise bu uygulama sadece bir madende bulunmaktadır. Bu bilgiler ışığında;

- Türkiye'de olası maden kazalarına yönelik ne tür önlemler alınmaktadır?
- Türkiye'deki madenlerde "Sığınma İstasyonları" kurulmasının zorunlu hale getirilmesine ilişkin bir çalışmanız var mıdır?

Cevaplar 1, 2:

Önergeye söz konusu edilen Şili'de bulunan Sam Jose bakır madeni işletmesinde üretim sahası tek bir galeri desandresi ile cevher yatağına bağlı olup, yeraltında çalışan madenci sayısı ise 50'yi geçmemektedir. Gaz ve toz sorunu olmayan bu tür yer altı işletmelerinde havalandırma, malzeme ve maden nakli büyük ölçüde sorunsuz yürütülmektedir. Bu tür işletmelerin sığınma odaları ile desteklenmesi iş güvenliği açısından önem kazanmaktadır. Ülkemizde de bakır ve altın madeni işletmelerinin bir bölümünde söz konusu edilen sığınma istasyonu bulunmaktadır.

"Maden ve Taş Ocakları İşletmelerinde ve Tünel Yapımında Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği önlemlerine ilişkin Tüzük'ün 6. maddesinde; yer altı çalışmasının yapıldığı yerler en az iki ayrı yol ile yerüstüne bağlanır" denilmektedir. Bakanlığımız TKİ Genel Müdürlüğünde yeraltı işletmeciliği, mevcut durumda GLİ Müessesesi Ömerler yeraltı ocağında yapılmaktadır. Söz konusu ocakta yer üstüne bağlantılı 5 adet yol ile tüzüğün 31 ve 56. maddeleri gereği de uygun yaya yolları ile en az 2 kişinin sığınabileceği cepler mevcut olup, bu cepler sürekli temiz, bakımlı ve boş bulundurulmaktadır. Ayrıca söz konusu yer altı işletmesinde, geçici tahlisiye istasyonu olarak hizmet veren uygun cepler de bulunmakta ve dolayısıyla TKİ Genel Müdürlüğü ocağında bu uygulama yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra yine Bakanlığımız ilgili kuruluşlarından TTK Genel Müdürlüğünde ise; rezervin büyük ölçekli, çok katlı ve geniş üretim yelpazesi olması, ocak galeri açıklıklarının 300 km'nin üzerinde olması, çalışan personelin değişik katlarda ve çok sayıda olması (24 saat vardiyalı olarak) ve ocakların gazlı ocaklar statüsünde olması nedenleriyle merkezi gaz izleme sistemi ile kontrol edilme hususları büyük önem kazanmaktadır. Buna bağlı olarak tehlikeli durumlarda ocakların en kısa sürede boşaltılması üzerinde sistem yürütülmektedir. Bunun için yer altına giden her personele ferdi kurtarıcı (oksijenli ferdi kurtarma maskesi) verilmekte ve üzerinde taşımakla sorumlu tutulmaktadır. TTK Genel Müdürlüğünün ocaklarında da sığınma yerleri bulunmakla beraber yukarıda açıklanan özelliklerden dolayı tehlike anında personelin ferdi kurtarıcısını (oksijenli ferdi kurtarma maskesi) kullanarak en kısa sürede temiz hava bölümüne geçmesinin sağlanmasının son derece öncelikli öneme sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Açıklanan bu hususlar dışında Bakanlığımızca madencilik faaliyetlerinin Dünya standartlarında yürütülmesi için teknik ve idari yapılanmalar hızla yapılmaktadır. Çalışma ortamının daha da güvenli hale getirilmesi için teknolojik yenilenmeler ve çalışanların bilgilendirilmesine yönelik eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Bu bağlamda, TTK Genel Müdürlüğünün rasyonel bir işletme haline getirilmesi, üretim ve verimliliğin artırılması, maliyetlerin düşürülmesi ve ülkemiz taşkömürü kaynaklarının etkin bir şekilde değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması amacıyla yeni yapılanmaya

gidilmiştir. “Yeniden Yapılanma Programı” kapsamında Kurumun önümüzdeki 30 yıllık bir dönemde istikrarlı bir üretimi gerçekleştirebilmesi için makro seviyede bir amenajman planı yapılmıştır. Çalışmalar “Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmelerde Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri Hakkında Tüzük” uyarınca yapılmaktadır. Bununla birlikte yönergeler hazırlanmakta ve risk değerlendirmeleri esas olan çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca, tüm personel sürekli eğitime tabi tutulmaktadır.

Yine, 10 Haziran 2010 tarihinde TBMM’de kabul edilen ve yasalaşan 5995 sayılı “Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” EK-7’nci maddesinde “Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rüdevans sözleşmelerinde bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak iş kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rüdevansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Maden Kanunundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.” hükmü getirilmiştir. Bu hükümle maden sahalarında faaliyette bulunan rüdevansçıların iş sağlığı ve güvenliği konularındaki idari, mali ve hukuki sorumlulukları artırılmıştır. Maden ruhsat sahalarında yapılmakta olan faaliyetlerin madencilik çalışma şekillerine/kurallarına göre ve verilen projeye göre yapılıp yapılmadığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünce, özel durumlar dışında, 2 yıllık sürelerde periyodik olarak denetlenmektedir. Bunun yanı sıra ilgili kamu kurumlarının rüdevans ile işlettirdiği sahalarındaki denetimleri aralıksız olarak yapılmaktadır.